

значущими подіями: вибором життєвого шляху, професії, навчанням у вищих навчальних закладах, створенням сім'ї, народженням дітей; процесом засвоєння професійних ролей та всіх видів соціальної активності, соціально-професійною адаптацією, усвідомленням громадянських прав та обов'язків, соціальної відповідальності, а також стабілізацією сімейних стосунків, формуванням стилю виховання дітей [2, с. 165–166].

У період становлення батьківство є нестійкою структурою, яка проявляється у неузгодженості деяких компонентів між батьками, супроводжується періодично виникаючими конфліктними ситуаціями та відрізняється рухомістю структури.

Таким чином, відповідальними батьками не народжуються, цьому треба навчати, виховувати, культивувати. Відповідальне батьківство є найвищим рівнем батьківської компетентності, яка характеризується поєднанням багатьох складових.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ващенко Г. За здорову і свідому українську родину / Г. Ващенко // Твори. – К. : «Школяр» – «Фада» ЛТД, 2000. – Т. 4. – С. 314–325.
2. Дарвиш О. Б. Возрастная психология: [учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / О.Б. Дарвиш] ; под ред. В. Е. Ключко. – М. : Изд-во ВЛАДОС-ПРЕСС, 2004. – 264 с.
3. Кон И. С. Социологическая психология / И. С. Кон. – М. : Московский психолого-социальный институт ; Воронеж : Издательство НПО «МОДЭК», 1999. – С. 80–81.
4. Сухомлинський В. Моральні цінності сім'ї // Вибрані твори : у 5-ти томах. – К. : Рад.школа, 1977. – Т. 5. – С. 343–347.

Людмила Таран,
письменниця (м. Київ)

ЧОЛОВІК – «ГАМАНЕЦЬ», А ЖІНКА – УТРИМАНКА?

Усе необхідно робити вчасно, щоб не було пізно! Це – проста, загальновідома й завжди актуальна істина.

Є свідком (**свідчицею** – за *Словником української мови Б. Грінченка*) того, скільки зусиль протягом тривалого часу докладалося й докладається значним колективом людей, щоб виховати, зокрема, у студентів/студенток вищої школи ґендерну чутливість. Без цієї риси сучасне суспільство абсолютно неможливе! Здавалося, ми вже нарешті вийшли на рівень, коли це здавалося елементарною річчю. Та ось нещодавня історія з посібником «Сімейні цінності» показала: навіть педагоги, автори цього видання, котрі мали би бути прикладом для школярів/школярок отієї самої ґендерної чутливості, виявляють, не побоюся сказати, свою дрімучість щодо цієї суперважливої риси. «Справжня жінка», «справжній чоловік» – такі поняття, було враження, канули в Лету, як загалом ті засади й погляди, котрі накидають старшокласникам: по суті не просто патріархальні, а навіть «домостроївські». Невже це «сімейні цінності», сформовані на основі

національно-культурної спадщини українського суспільства»? Недарма цей посібник викликав обурення свідомих членів суспільства, що й зупинило його поширення.

Вища школа може лише **поглиблювати** ґендерну освіту, ґендерний підхід до всіх суспільних явищ, просувати на якісно новому рівні розуміння паритету жінок і чоловіків. Основи ж ґендерної культури мають закладатися змалку: з дитячого садочка, із шкільної лави. Але, щоб передати цю культуру, учителі – в усіх сенсах учителі – мають самі бути обізнаними, а головне – переконаними в ній. Мають знати, що реальна ґендерна рівність у суспільстві сприяє розширенню ринку праці, створенню нових робочих місць – як це бачимо передусім у скандинавських країнах. Мають знати, що нині без ґендерної чутливості посадовець, бізнесмен чи будь-який член суспільства є насправді несучасною людиною.

...Нещодавно з вуст однієї вчительки почула, як вона повчала школяра: «Тобі треба добре вчитися, бо ти – чоловік і муситимеш заробляти на сім'ю. Дівчаткам – простіше. Їм головне – вдало вийти заміж...»

Повірте: це не вигадана історія. Повіяло глухим анахронізмом: хлопчика готують на роль гаманця, а дівчинку – на утриманку. Отже, попереду ще багато роботи!

Ірина Чемерис,
соціальний педагог,
викладачка педагогічних дисциплін
кафедри психолого-педагогічних дисциплін
Луцького педагогічного коледжу

ГЕНДЕРНО-РОЛЬОВА ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ПОДРУЖЖЯ У СІМ'І

Дискусії довкола рівності прав обох статей тривають вже не одне століття. Прогрес соціального розвитку, навіть безпека держави пов'язані з тим, наскільки будуть забезпечені рівні можливості і жінок, і чоловіків.

Зміст поняття «ґендер» відображає складний соціокультурний процес становлення відмінностей у чоловічих та жіночих ролях, поведінці, ментальних та емоційних параметрах та ознаках. Ґендерні ролі – це ролі, обумовлені диференціацією людей у суспільстві за ознакою статі. Ґендерна роль – диференціація діяльності, статусів, прав і обов'язків індивідів залежно від їх статевої належності [3].

В сучасних ґендерних дослідженнях вивчається широкий спектр проблем жінок та чоловіків в суспільстві, в сім'ї, в професійній діяльності. У чоловіків і жінок існують різні уявлення про ідеальний тип сім'ї та про ґендерний розподіл сімейних ролей. Тому часті союзи партнерів із суперечливими установками на тип сімейних відносин. Незадоволеність